

культури безпеки. При цьому важливо: 1) апелювати до особистого досвіду учасників діалогу; 2) стимулювати активність студентів; 3) використовувати набуті знання студентів у формуванні культури безпечної життєдіяльності.

Висновки. Для формування культури безпеки при вивченні основ проектування та моделювання, необхідно застосувати інноваційні педагогічні технології, які повинні відповідати основним критеріям: 1) системності (наявності логіки процесу, взаємозв'язку його частин); 2) керованості (планування процесу навчання); 3) ефективності (технологія повинна вибиратись відповідно до умов дійсності, гарантувати досягнення певного результату навчання).

Список використаної літератури

1. Бех І. Д. Виховання особистості : У двох книгах. Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади : навчально-методичний підручник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Гера Т. І. Професійно зорієнтований тренінг майбутніх інженерів-педагогів у ВНЗ / Т. І. Гера, Л. В. Оршанський // Zbiór raportów naukowych «Aktualne problemy w współczesnej nauk» (28.06.2013 – 30.06.2013). – Czesc 2. – Sekcja 15. Nauk psychologicznych. – Warszawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2013. – S. 43–48.
3. Гусятинська Н. А. Актуальні проблеми формування культури безпеки в контексті сучасної освітньої парадигми / Н. А. Гусятинська, О. В. Дашковська // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Природокористування і сталий розвиток : економіка, екологія, управління» (м. Ірпінь, 10 – 11 квітня 2014 р.). – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2014. – С.335–338.
4. Гушак Ж. М. Впровадження професійно зорієнтованого тренінгу майбутніх педагогів у систему викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» / Ж. М. Гушак // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. В. 9 (52). – Рівне : РДГУ, 2014. – С. 210–212.
5. Гушак Ж. М. Концептуальна модель технологічного процесу формування *безпекознавчої компетентності* студентів / Ж. М. Гушак // Наука і освіта. – 2014. – № 7. – С. 71–76.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповнене. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с. – Серія «Альма-матер»).
7. Желібо Є. П. Проблеми викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності» у вищих навчальних закладах України / Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 12. – С.35–36.
8. Освітні технології: навчально-методичний посібник / За ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
9. Пометун О. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне вище / Рідна школа. – 2007. – № 5 (928). – С.46 – 49.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИГОТОВЛЕННЯ ВИШИТИХ ВИРОБІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Вакуленко Н. В.
м. Полтава*

Анотація. Розглядаються питання правил техніки безпеки учнів під час виготовлення вишитих виробів засобами інформаційних технологій на основі комп'ютерної техніки. Наголошено, що правила безпеки при оздобленні вишивкою базуються на загальних правилах техніки безпеки для учнів школи під час проведення уроків з обслуговуючої праці та санітарно-гігієнічних вимог до організації навчального процесу, на інструкції з охорони праці для вчителя трудового навчання (майстра виробничого навчання), проте мають свої особливості, враховуючи специфіку дисципліни.

Ключові слова: правила техніки безпеки, машинна вишивка, інформаційна технологія.

Освіта є складовою частиною культури людини і суспільства. Фундаментальним

компонентом загальної культури є технологічна культура. В узагальненому вигляді під технологічною культурою можна розуміти рівень розвитку перетворювальної діяльності людини, вираженої в сукупності досягнутих технологій матеріального і духовного виробництва, що дозволяє ефективно брати участь в сучасних технологічних процесах на основі гармонійної взаємодії з природою, суспільством і технологічним середовищем. Технологічна культура, будучи одним з типів універсальної культури, впливає на всі сторони життя людини і суспільства. Вона формує технологічний світогляд, в основі якого лежить система технологічних поглядів на природу, суспільство і саму людину [1, с.6].

В системі загальної освіти здійснюється і технологічна підготовка учнів, метою якої формування технологічної культури та готовності до перетворювальної діяльності з використанням наукових знань. Спільними завданнями технологічної освіти: озброєння учнів технологічними знаннями, формування технологічних умінь і навичок, виховання технологічно важливих якостей особистості [2].

Безпечність умов праці є пріоритетом при оздобленні виробів вишивкою. Правила безпеки при оздобленні вишивкою базуються на загальних правилах техніки безпеки для учнів школи під час проведення уроків з обслуговуючої праці та санітарно-гігієнічних вимог до організації навчального процесу, на інструкції з охорони праці для вчителя трудового навчання (майстра виробничого навчання), проте мають свої особливості, враховуючи специфіку дисципліни. На сьогодні існує багато методичних розробок, присвячених вишивці, у яких наголошують важливість дотримання санітарно-гігієнічних норм, обізнаності учнів з правилами безпеки та контролю за їх виконанням, але самі правила і норми часто носять емпіричний характер і потребують подальшого наукового доопрацювання [3, с. 210-213].

Особливої уваги потребує техніка безпеки учнів під час виготовлення вишитих виробів на уроках трудового навчання, яка включає елементи:

- техніки безпеки при роботі з тканиною, нитками і фурнітурою;
- техніки безпеки при роботі з голками, шпильками і спицями;
- техніки безпеки при роботі з ножицями;
- техніка безпеки при роботі з електроприладами;
- техніка безпеки при роботі на швейній машинці.

Основна мета - формування знань, умінь, навичок в галузі соціальної етики, виховання і повагу до особистості, турботи в першу чергу про рідних і близьких людей, відновлення і зміцнення сімейних і національних традицій.

Під час навчання виготовлення вишитих виробів особливе місце займають сучасні інформаційні технології. В ході їх вивчення учні знайомляться з загальними принципами і способами пошуку, зберігання, систематизації та отримання інформації, з джерелами і носіями інформації, з організацією банку даних. Наявність в школі обчислювальної техніки створює додаткові можливості для накопичення інформації, прискорює її пошук, сприяє інтелектуальному розвитку учнів. За допомогою комп'ютерної техніки для вишивки здійснюється розрахунок кількості матеріалів і вартості виробу, пошук потрібного матеріалу і моделі виробу, складання технологічної карти і його виготовлення, а також інформація за різними стандартами на швейні вироби, тканини, розмірним ознаками фігур і т.д.

Машинна вишивка надає неймовірні можливості при художньому декоруванні виробів і аксесуарів. При сучасних технологіях і обладнанні стало можливим нанесення вишивки на будь-який матеріал, а також деталі одягу або взуття. Вишиті постільна білизна, картини і портрети, фірмовий одяг або будь-який інший виріб завжди відрізняється індивідуальністю і, що важливо, естетичністю і довговічністю. Машинне виготовлення логотипу сьогодні приймається як візитна картка і гарантія успіху багатьох світових компаній.

Іншим аспектом застосування машинної вишивки є система автоматичного проектування, що використовує графічні дисплеї і планшетні графопобудувачі, що, поряд зі значною економією навчального часу на конструювання і моделювання швейних виробів за рахунок усунення непродуктивного ручної праці по викреслювання викрійок, значно підвищує інтерес школярів до предмету.

Наочність навчання лежить в основі реалізації дидактичних принципів. Відбувається орієнтація учнів на всебічне сприйняття предмета за допомогою різних органів чуття, можливість показу предмета в його розвитку і зміні, поява учнями максимум активності і самостійності, не допускаючи перевантаження навчання наочними посібниками, не перетворюючи наочність в самоціль. Плакат про безпеку роботи наочно демонструє про техніку безпеки при роботі з швейною машиною, голками, ножицями та іншими колючими предметами [1, с.11].

Цілі і завдання вивчення даного розділу:

- ознайомлення з машинною вишивкою, інструментами, пристосуваннями і матеріалами машинної вишивки;
- вдосконалення практичних умінь і навичок учнів в оволодінні машинною вишивкою;
- розвиток художньої ініціативи;
- виховання звички до чистоти, свідомому виконання санітарно-гігієнічних правил в побуті та на виробництві;
- виховання поваги до народних звичаїв і традицій, ознайомлення учнів з професіями вишивальниці і професією дизайнера.

Учні повинні знати:

- можливості застосування машинної вишивки в оздобленні сучасного одягу;
- інструменти, пристосування, матеріали для машинної вишивки;
- правила підготовки швейної машини до роботи, догляду за машиною, регулювання натягу нитки;
- способи закріплення тканини в п'яльцях;
- способи перекладу малюнка на тканину;
- прийоми вишивання на машині;
- техніку виконання простих і складних швів;
- прийоми виконання художньої машинної вишивки простими і складними швами;
- правила обробки виробів після вишивки.

Учні повинні вміти:

- переобладнати і налагоджувати, швейну машину для виконання машинної вишивки;
- заправляти тканину в п'яльці для роботи на швейній машині;
- виконувати різні шви і застосовувати їх для художнього оформлення швейних виробів;
- виконувати остаточну обробку швейних виробів після вишивки.

На основі наведеного вище матеріалу щодо правил техніки безпеки учнів під час виготовлення вишитих виробів засобами інформаційних технологій можна сформулювати висновок про те, що шляхи вирішення актуальних проблем формування здорового способу життя і усвідомлення необхідності управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків потребують дальшого вивчення та вдосконалення.

Список використаної літератури

1. Методика обучения технологии машинной вышивки. URL: <https://xreferat.com/71/3410-1-metodika-obucheniya-tehnologii-mashinnoiy-vyshivki.html>
2. Симоненко В.Д., Матяш Н.В., Терентьева Т.И. Правила техники безопасности при выполнении ручных работ (шитьё, вышивка, вязание). URL: <http://miadolla.ru/articles/4>
3. Формування сучасного безпечного та здорового освітнього середовища: реалії та перспективи: збірник наук. праць Регіон. наук.-практ. конф., присвяченої Всесвітньому

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ У ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

*Поляков С. В.
м. Полтава*

Анотація. У статті сформульовані передумови та основні засади формування культури безпеки у проєктно-технологічній діяльності учнів.

Ключові слова: культура безпеки, проєктно-технологічна діяльність учнів.

Перегляд цілей, завдань, змісту освіти, що сьогодні відбуваються в Україні, перехід до особистісно-орієнтованої моделі навчання через проєктно-технологічну діяльність учнів спрямовано на формування та розвиток ключових компетентностей [4]. Зокрема важливе місце займає створення передумов для формування культури безпеки як особистісної властивості учня.

Поняття «культура безпеки» уперше було сформульоване МАГАТЕ у 1986 р. в процесі аналізу причин Чорнобильської аварії. Таким чином, «культура безпеки» є набором правил та особливостей діяльності, організації і поведінки персоналу, який встановлює вищим пріоритетом особисту відповідальність і увагу проблемам безпеки. Безпечне мислення стає культурою, коли група або спільнота в цілому діє так, що загроза її безпеці стає соціально недопустимим явищем [3, с.239].

Проблемі формування культури безпеки в учнів та студентів присвятили свої роботи вчені та дослідники: С. Абрамова, В. Акімов, М. Зоріна, В. Сапронов, В. Мошкін, Ю. Воробйов, Р. Цаліков та інші.

Специфічність феномену «культура безпеки життєдіяльності» полягає в тому, що вона є не тільки компонентом загальнолюдської культури, але й компонентом будь-якої професійної культури [3, с.239].

Культура безпеки життєдіяльності орієнтована на розвиток і самовизначення особистості, її індивідуальних, духовних, пізнавальних здібностей, самореалізацію в процесі навчання, що передбачає оволодіння учнем системою не тільки наукових знань, але й гуманістичних ідеалів, цінностей, переконань і способів діяльності у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного характеру, автономного існування в природних умовах, при наданні першої домедичної допомоги тощо.

Ефективності створення передумов для формування в учня культури безпеки життєдіяльності на уроках трудового навчання сприяє:

- узгодженість (цілей, змісту, методів, темпу тощо) діяльності вчителя та учнів щодо формування основ культури безпеки як особистісної цінності;

- систематичне планування діяльності вчителя та учнів з підготовки до використання або уникнення небезпечних і шкідливих чинників у проєктно-технологічній діяльності та повсякденному житті учнів;

- цілеспрямоване формування мотивації учнів до оволодіння культурою особистої безпеки життєдіяльності;

- формування ціннісного ставлення до безпечної життєдіяльності і потреби самовиховання культури безпеки життєдіяльності учнів;

- систематичне відпрацювання з виробленням умінь і навичок безпечної праці у проєктно-технологічній діяльності учнів.

Багаторазове повторення в різних видах і формах, які забезпечує проєктно-технологічна діяльність, науково аргументованої інформації дає змогу підвищити